

DESET DRAMILNIH ZAPOVEDI

(povzetek sporočil učencev in dijakov jeseniških osnovnih in srednjih šol,
izpovedanih na natečaju *Kakšnih Jesenic si želim*)

Človeško dostojanstvo

1. NIHČE, KI JE PRIPRAVLJEN DELATI, NE SME BITI LAČEN!

Jesenice so (tako kot Slovenija) dovolj bogate, da bi vsi, ki so pripravljeni prispevati k skupni blagajni, lahko dostojno živeli. Če pa si nekateri lahko prilastijo več kot potrebujejo, drugi ne morejo zadovoljiti niti najbolj osnovnih potreb. Vodilni morajo poskrbeti za pravičnost, kar je pogoj za ohranjanje človeškega dostojanstva.

Zakonodaja

2. PREDPISI, LOKALNI IN DRŽAVNI, MORAJO BITI ŽIVLJENJSKI!

Neživiljenjski predpisi – prepoznavni so: niso uglaseni z večnimi vrednotami in naravnimi zakonitostmi – povzročajo boleče krivice, razgrajujejo voljo do življenja, prebivalce preusmerjajo na polje samouničevalnosti ali skrajnih ukrepov. Predpisi Jesenic naj bodo življenjski – naj postanejo kažipot državi.

Vrednostni sistem

3. NAMESTO KIČ-ČLOVEKA NAJ DRUŽBA ČASTI CELOVITE OSEBNOSTI!

Med najbolj popularnimi posamezniki so tisti, ki jih nenehno srečujemo v rumenih občilih pa tudi v črnih kronikah. Tudi tako oblast preusmerja bodoče odrasle na napačno stran življenja. Družba mora ustvariti vrednostni sistem, s pomočjo katerega nam bo kot vzornike ponujala zgrajene osebnosti.

Družabnost

4. USTAVITI ODTUJEVANJE IN SE VRNITI K IZVIRNI DRUŽABNOSTI!

Z osredotočenostjo na nove tehnologije, kariero in denar se je človek oddaljil od sočloveka in jedra življenja. Naj jeseniška oblast povrne središču mesta več človeške izvirnosti – klasične trgovinice in lokale, javni prostor za ustvarjalno preživljanje prostega časa. Naj ozavešča pomen družabnosti in ustvarja pogoje za življenje lepih navad. Tako bi se ustavil proces odtujevanja – približali bi se bistvu življenja.

Enake možnosti

5. NAJ IMAJO VSI DRŽAVLJANI ENAKE IZHODIŠČNE MOŽNOSTI, V NADALJEVANJU PA: PO ZASLUGAH!

Vsi otroci morajo imeti enake možnosti za izobraževanje – šola mora biti resnično brezplačna. Vsem državljanom mora država ali lokalna skupnost zagotoviti delo, torej možnost za prispevanje v skupno blagajno. Enake možnosti za zdravljenje morajo imeti vsi, ki so pripravljeni delati. Če pa kdo delo odkloni, se je odpovedal koristnosti, ki jo delo prinaša.

Teror kapitala

6. DRUŽBA MORA USTAVITI PROCES RAZČLOVEČEVANJA ČLOVEKA!

Človek, ki ni ozavestil smisla življenja, vidi oporno točko le v kopičenju materialnih dobrin in zagotavljanju družbene moči. In ker pitje slane vode le pogloblja žejo, spirali kopičenja bogastva ni konca. Posledica: lastniki kapitala so stopnjevali izkoriščanje zaposlenih do stanja neznosnosti. Družba mora ustaviti brutalizacijo izkoriščanja zaposlenih.

Dobrota

7. DOBROTA NAJ BO SAD SRCA IN PAMETI!

Pomirjajoč lastno nemirno vest oblast pogosto ustvarja mnenjsko ozračje, ki spodbuja napačna ravnanja. Postalo je skoraj pravilo, da morajo biti navadni državljani sočutni do vseh – tako imenovanim ranljivim skupinam preprosto morajo pomagati (tudi takrat, ko sami nimajo in ogrožajo sebe, ko pomagajo drugim; tudi takrat, ko ranljivi ni naredil ničesar, da to ne bi bil; tudi takrat, ko jih načrtno izkorišča ...). Treba je ozavestiti: družbi in sobivajočim je človek lahko koristen le, če je sebe pripravil za življenje – če je najprej pomagal sebi. Dobrota mora biti pametna.

Drugačnost

8. NAJ BO DRUGAČNOST, KI BOGATI DUHA, IN NE TISTA, KI NAS RAZOSEBLJA!

Od nekdaj je drugačnost kot dramilo in spodbuda, ki krepi mišljenje in pogum, poživilja plemenito v človeku. In je drugačnost kot posledica različnih oblik prizadetosti ali napačnega učenja – drugačnost, ki poživilja nesocializirane strasti, je izključevalna in napadalna. Za pravilno odrejanje do drugačnosti – zaželeno drugačnost bomo podpirali, nezaželeni se bomo uprli – je to nujno ozavestiti.

Kažipoti

9. NAJ OBLAST SPOŠTUJE ZAKONITOSTI NARAVE IN VEČNE RESNICE!

Ptička ima le eno hiško – zato ima dovolj časa za petje in spoznavanje višin. Neka resnica – za doseganje življenjskega smisla človek zadovoljuje le resnične potrebe – se preverja tisočletja, ugotovljiva je tudi skozi branje dobrih knjig. Oblast ne sme spodbujati »uspešnosti« – s tem nas oddaljuje od smisla življenja. Odločevalci si ne smejo zagotavljati naklonjenosti javnosti z relativizacijo naravnih zakonitosti in večnih vrednot. Če dovolimo eno relativizacijo, je po tem možno opravičiti vsako grdobijo, strašnosti stopnjevati.

Jesenice

10. NAJ JESENICE SKRBIJO ZA JESENIČANE – JESENIČANI ZA JESENICE!

Če odločevalci na Jesenicah še bolj poskrbijo za pravičnost, za mesto po meri človeka – več prostora za pešce in kolesarje, čistejši trgi in ulice, zbirališča za tvorno zabavo z umetniškimi vsebinami, ozaveščanje pomena kultiviranega sobivanja, varnost ... – bodo bivajoče spodbudili k dodatni skrbi za Jesenice. In bomo prišli do posrečene organizacije življenja: Celota skrbi za dele – deli skrbijo za celoto.

Jesenice, 10. maja 2018

DRUŠTVO JASA
Kopitarjeva 1, 2000 Maribor
gsm: 041 787 228, 041 390 604
jasa@onezimosvet.si,
www.onezimosvet.si